

NOTA PENYELIDIKAN/RESEARCH NOTES

PEKERJAAN DAN PENDAPATAN: SATU PETUNJUK UNTUK MENDAPATKAN RUMAH AWAM DI KUALA LUMPUR DAN SEREMBAN

Nurizan Yahaya

Keupayaan untuk membeli atau menyewa rumah bergantung kepada faktor kemampuan atau pendapatan. Kajian ini melihat hubungan antara pekerjaan dan pendapatan dengan keupayaan mendapatkan rumah di kalangan isirumah berpendapatan rendah di bandar. Hasil kajian ini menunjukkan isirumah yang bekerja dalam sektor formal yang mana mempunyai status pekerjaan yang tetap dan purata pendapatan yang lebih tinggi mempunyai lebih peluang untuk mendapatkan rumah awam dibandingkan dengan ketua keluarga dalam sektor tak-formal. Sektor tak-formal berkait rapat dengan status pekerjaan yang tidak tetap dan purata pendapatan yang lebih rendah. Kajian ini juga menunjukkan purata pendapatan penghuni rumah awam yang lebih tinggi daripada penghuni di kawasan setinggan. Ini menunjukkan isirumah yang mempunyai taraf pekerjaan yang tetap dan pendapatan yang lebih tinggi diberi keutamaan untuk menduduki rumah awam. Sementara isirumah yang kurang mampu terpaksa tinggal di kawasan setinggan. Keadaan sedemikian tidak dapat menyelesaikan masalah perumahan di kalangan golongan yang berpendapatan rendah.

The capacity to purchase or rent a house depends on affordability and income. This study investigates the relationship between employment and income to the capacity to obtain a house among the urban low income households. The finding indicates that heads of households who are employed in the formal sectors and with fixed employment and a relatively higher mean income status have better capacity to obtain a public housing as opposed to those who are employed in the non-formal sectors. Non-formal sectors have a close relationship to temporary employments and a lower income average. This study also shows that the mean income of public housing owners is higher than their counterparts in the squatter areas. This reveals that households with steady income employments and a higher income average were given priority to occupy public housing. On the other hand households which cannot afford to remain in the squatter areas. Such situation will not resolve housing woes among low income households.

Keupayaan untuk membeli atau menyewa rumah terutamanya di kalangan golongan berpendapatan rendah lazimnya ditentukan oleh kemampuan atau pendapatan sesebuah isirumah itu. Sementara jumlah pendapatan yang diterima dipengaruhi oleh jenis pekerjaan. Pekerjaan dan pendapatan ini menjadi kriteria penting dalam proses pengagihan perumahan sama ada untuk mendapat rumah dari sektor awam atau tak-formal (setinggan). Lazimnya ketua keluarga yang

bekerja dalam sektor formal (awam atau swasta) mempunyai punca pendapatan yang stabil dan tetap. Sebaliknya, ketua keluarga yang bekerja dalam sektor tak-formal (akan diterangkan lebih lanjut) mempunyai peluang yang lebih tipis kerana jenis pekerjaan dalam sektor ini yang tidak menawarkan pendapatan yang tetap. Kekurangan unit rumah di kawasan bandar yang termampu diduduki oleh golongan berpendapatan rendah menyebabkan sebahagian daripada isirumah ini menetap di kawasan setinggan dan rumah kos rendah. Unit-unit ini tidak cukup untuk menampung keperluan penghijrahan dari desa ke bandar dan pertumbuhan semula jadi penduduk. Kumpulan yang berpendapatan rendah menerima kesan yang paling teruk di mana sebahagian kecil berjaya mendapat rumah kos rendah dan yang kurang mampu terpaksa tinggal di kawasan setinggan. Kajian ini cuba mengenal pasti siapakah di antara mereka yang berjaya mendapatkan rumah kos rendah dan siapakah yang terpaksa tinggal di kawasan setinggan. Secara tidak langsung maklumat ini dapat menunjukkan isirumah dalam kumpulan berpendapatan yang mana berjaya mendapatkan rumah awam yang dibina oleh kerajaan atau siapakah yang mendapat kebaikan daripada projek perumahan awam. Ini juga menunjukkan sama ada kumpulan sasaran mendapat kebaikan daripada program perumahan yang ditujukan kepada mereka.

METODOLOGI

Untuk memenuhi objektif kajian ini, empat buah kawasan yang diduduki oleh golongan berpendapatan rendah telah dipilih iaitu dua buah di Kuala Lumpur dan dua buah di Seremban. Kawasan tersebut ialah Rumah Pangsa Sri Melaka, Dewan Bandaraya Kuala Lumpur; Rumah Rakyat (Awam) Dusun Nyior, Seremban; kawasan setinggan Kampung Muhibah, Kuala Lumpur dan kawasan setinggan Kampung Senawang, Seremban. Rumah Pangsa Sri Melaka adalah jenis empat tingkat (jalan tangga) dan Rumah Rakyat Dusun Nyior jenis teres setingkat. Data telah dikutip antara Ogos, 1985 hingga April, 1986, berdasarkan temubual menggunakan borang soal-selidik.

Hasil Kajian dan Perbincangan Maklumat Latar Belakang

Seramai 351 responden telah diselidiki dalam kajian lapangan ini, iaitu 25.9% dari Rumah Pangsa Sri Melaka, Ceras; 26.8% dari Rumah Rakyat Dusun Nyior, Seremban; 23.9% dari kawasan setinggan Kampung Muhibah, Sungai Besi dan 23.4% dari kawasan setinggan Kampung Senawang, Seremban. Daripada jumlah tersebut, 200 (57%) isirumah terdiri daripada Melayu, 86 (24.5%) isirumah Cina dan 65 (18.5%) isirumah India.

Bezantara umur ketua keluarga ialah di antara 20 tahun hingga 85 tahun. Sebahagian besar daripada mereka berada pada peringkat pertengahan umur, iaitu di antara 31 hingga 50 tahun. Purata umur antara kawasan menunjukkan ketua keluarga di Dusun Nyior paling berumur iaitu 48.9 tahun, diikuti dengan ketua keluarga di Sri Melaka (42.3 tahun), Kampung Muhibah (41.6 tahun) dan Kampung Senawang (39.2 tahun) (Jadual 1). Taburan umur ini menggambarkan

ketua keluarga pada peringkat pertengahan sudah mampu untuk mendiami rumah sendiri (Dusun Nyior) atau rumah sewa kerajaan (Sri Melaka) berbanding dengan golongan yang lebih muda.

Pada peringkat pertengahan umur lazimnya pendapatan lebih tinggi dan stabil. Sementara mereka yang bekerja dengan kerajaan layak memohon pinjaman perumahan pada umur 25 (bagi kategori D) dan 30 tahun (bagi kategori A,B, dan C). Jika dilihat pada bezantara umur mengikut etnik, didapati 63.5% ketua keluarga Melayu dan 62.3% India berumur di antara 31 hingga 50 tahun. Kira-kira 59.3% ketua keluarga Cina berumur antara 41 hingga 60 tahun. Perbezaan kumpulan umur ini disebabkan sebilangan besar ketua keluarga Cina lebih lama menetap di bandar dibandingkan dengan etnik lain.

Saiz isirumah ialah bilangan ahli keluarga yang menetap di unit rumah sekarang. Ini termasuklah orang lain yang tinggal bersama seperti datuk-nenek dan sanak

JADUAL 1
TABURAN UMUR KETUA KELUARGA MENGIKUT KAWASAN

Umur Ketua Keluarga	Sri Melaka		Dusun Nyior		Kg. Muhibah		Kg. Senawang	
	bil	%	bil	%	bil	%	bil	%
20 - 30	6	7	3	3	10	12	24	29
31 - 40	36	39	14	15	39	47	27	33
41 - 50	33	36	39	42	17	21	17	21
51 - 60	11	13	32	34	11	13	8	10
61 - 70	5	5	3	3	3	3	3	3
71 - 80			2	2	2	2	3	4
80 ke atas			1	1	2	2		
	91	100	94	100	84	100	82	100

Sumber: Kajian lapangan

saudara. Anak-anak yang tidak tinggal bersama di unit rumah tersebut tidak diambil kira kerana mereka tidak menggambarkan saiz isirumah. Purata bilangan ahli keluarga yang tinggal bersama ialah 6 orang di Kampung Senawang, 6.5 orang di Sri Melaka, 6.1 orang di Kampung Muhibah dan 8.1 orang di Dusun Nyior (Jadual 2). Sebahagian besar keluarga mempunyai ahli di antara 5 hingga 6 orang iaitu 40% di Sri Melaka, 27% di Dusun Nyior dan masing-masing 37% di Kampung Muhibah dan di Kampung Senawang. Sementara itu, 34% isirumah Senawang mempunyai 3 hingga 4 orang ahli. Bilangan ahli keluarga ini selaras dengan kitaran hidup keluarga di mana sebahagian besar ketua keluarga di Dusun Nyior berada pada peringkat pertengahan umur dan mempunyai bilangan anak yang maksimum. Sementara itu, sebahagian ketua keluarga di Kampung Senawang berada pada peringkat yang lebih muda dan mempunyai bilangan anak yang lebih sedikit.

Sebahagian besar (66.7%) ketua keluarga berkelulusan sekolah rendah diikuti dengan sekolah menengah (21.4%) (Jadual 3).

Kira-kira 1.7% tidak pernah bersekolah manakala 2.3% mendapat pelajaran sehingga peringkat maktab atau universiti. Sementara itu 58% isteri mendapat pelajaran sehingga darjah enam. Ini diikuti dengan mereka yang mendapat pelajaran sehingga tingkatan tiga (17%). Bilangan isteri yang tidak pernah bersekolah lebih tinggi (12.6%) daripada suami (1.7%). Secara amnya, suami mendapat taraf pendidikan yang lebih tinggi daripada isteri. Taraf pelajaran mengikut kawasan menunjukkan 64.8% orang ketua keluarga di Sri Melaka, 70.2% orang di Dusun Nyior, 74.7% orang di Kampung Muhibah dan 57.3% orang di Kampung Senawang bersekolah setakat darjah enam. Ini diikuti dengan mereka yang bersekolah sehingga Sijil Rendah Pelajaran (SRP). Terdapat 4 orang ketua keluarga yang berkelulusan maktab atau universiti tinggal di Sri Melaka, 2 orang di Dusun Nyior dan 2 orang di Kampung Muhibah.

Jika dilihat pada taraf pelajaran mengikut etnik, didapati sebilangan besar (86%) ketua keluarga etnik Cina, 65.8% Melayu dan 44.6% India menamatkan sekolah rendah. Hampir 47.7% ketua keluarga India bersekolah sehingga SRP dibandingkan dengan 18.6% Melayu dan 8.1% Cina. Maklumat mengenai taraf pelajaran ini menunjukkan sebahagian besar ketua keluarga dan isteri mendapat taraf pelajaran yang rendah.

JADUAL 2
TABURAN SAIZ ISIRUMAH MENGIKUT KAWASAN

Bilangan ahli	Sri Melaka		Dusun Nyior		Kg. Muhibah		Kg. Senawang	
	bil	%	bil	%	bil	%	bil	%
1 - 2			2	2.1	4	4.8	6	7.3
3 - 4	15	16.5	11	11.7	17	20.3	28	34.2
5 - 6	37	40.8	26	27.6	31	36.8	21	25.6
7 - 8	24	26.4	12	12.8	19	22.6	11	13.4
9 - 10	8	8.8	18	19.2	8	9.5	7	8.6
11 - 12	4	4.4	10	10.6	5	6.0	4	4.8
13 dan lebih	3	3.3	15	16.0	4	6.1		
	91	100.0	94	100.0	84	100.0	82	100.0
purata	6.5		8.1		6.1		6	

Sumber: Kajian lapangan

Pekerjaan

Jenis pekerjaan ketua keluarga dalam kajian ini boleh dikategorikan kepada dua bahagian utama iaitu yang pertama kumpulan pekerjaan 'makan gaji' dengan sektor moden, terutama dalam sektor perkhidmatan awam dan swasta. Jenis

JADUAL 3
TABURAN TARAF PELAJARAN KETUA ISIRUMAH DAN ISTERI

Taraf pelajaran	Ketua Isirumah		Isteri	
	bil	%	bil	%
Tak pernah bersekolah	6	1.7	42	12.6
Sekolah rendah	234	66.6	206	58.0
SRP	75	21.4	63	17.0
SPM	25	7.1	28	8.0
STP	2	0.6	7	2.0
Vokesyenal	1	0.3		
Maktab/universiti	8	2.3	1	0.3
t.b	4	1.1		
	351	100.0	351	100.0

Sumber: Kajian lapangan

pekerjaan dalam sektor ini boleh dibahagikan lagi kepada dua kumpulan iaitu yang pertamanya memerlukan kemahiran dan latihan tertentu seperti guru, juruteknik, kerani, pasukan berpakaian seragam seperti polis, tentera, bomba dan jururawat. Sementara bahagian yang kedua memerlukan separa kemahiran atau tiada kemahiran seperti tukang sapu, pegawai keselamatan dan pekerja kilang. Mereka yang berkhidmat dalam sektor ini lazimnya mempunyai pendapatan yang tetap.

Kategori pekerjaan yang kedua meliputi sektor tak-formal dan juga moden tetapi pekerjaannya kadangkala tidak tetap, separuh masa atau bergaji hari. Ini termasuklah jenis pekerjaan kontrak atau bergaji hari dalam sektor moden dan tak-formal, seperti buruh kasar atau binaan, mekanik, tukang kayu, tukang besi, penjaja dan peniaga kecil. Hasil kajian ini menunjukkan (Jadual 4) hampir 39% ketua keluarga bekerja dalam sektor perkhidmatan memegang jawatan seperti guru, kerani, jurutaip, pembantu makmal, juruteknik dan pegawai beruniform. Kumpulan yang bekerja sebagai buruh mendapat tempat kedua (16.5%); mereka terdiri daripada buruh binaan, buruh kasar, tukang kebun, tukang cuci dan buruh majlis perbandaran. Kumpulan ini meliputi buruh dalam sektor moden dan tak-formal. Empat belas peratus bekerja dalam sektor perkilangan dan pembuatan. Mereka ini termasuklah pekerja kilang kayu dan perabut, kilang karpet dan tekstil. Sementara itu, jenis kerja dalam sektor pembuatan termasuklah tukang kayu, tukang besi dan kimpalan serta mekanik jentera. Seramai 7% ketua keluarga terlibat dalam bahagian jualan; termasuklah penjaja dan peniaga kecil yang menjual barangan runcit dan makanan. Sementara itu, cuma seorang ketua keluarga sahaja yang didapati menganggur kerana dibuang kerja. Seorang lagi ketua keluarga bekerja sebagai pencari barang yang masih dapat digunakan atau dijual semula di tempat pembuangan sampah. Sebahagian besar isteri adalah surirumah (63.5%) yang menguruskan keluarga dan rumahtangga. Cuma sebahagian kecil sahaja yang bekerja. Di kalangan mereka yang bekerja, 10.8%

bekerja di kilang diikuti dengan 6.8% sebagai buruh, 6.3% masing-masing sebagai jurujual atau peniaga kecil dan pekerja dalam sektor perkhidmatan.

Jenis pekerjaan berdasarkan kawasan menunjukkan 49.5% ketua keluarga di Sri Melaka, 44% di Dusun Nyior, 28.9% di Kampung Muhibah dan 31.7% di Kampung Senawang bekerja dalam sektor perkhidmatan (Jadual 5). Sektor perkhidmatan menawarkan paling banyak pekerjaan kepada ketua keluarga dalam kajian ini. Sementara 20.5% keluarga di Kampung Muhibah dan 29.4% di

JADUAL 4
TABURAN JENIS PEKERJAAN KETUA ISIRUMAH

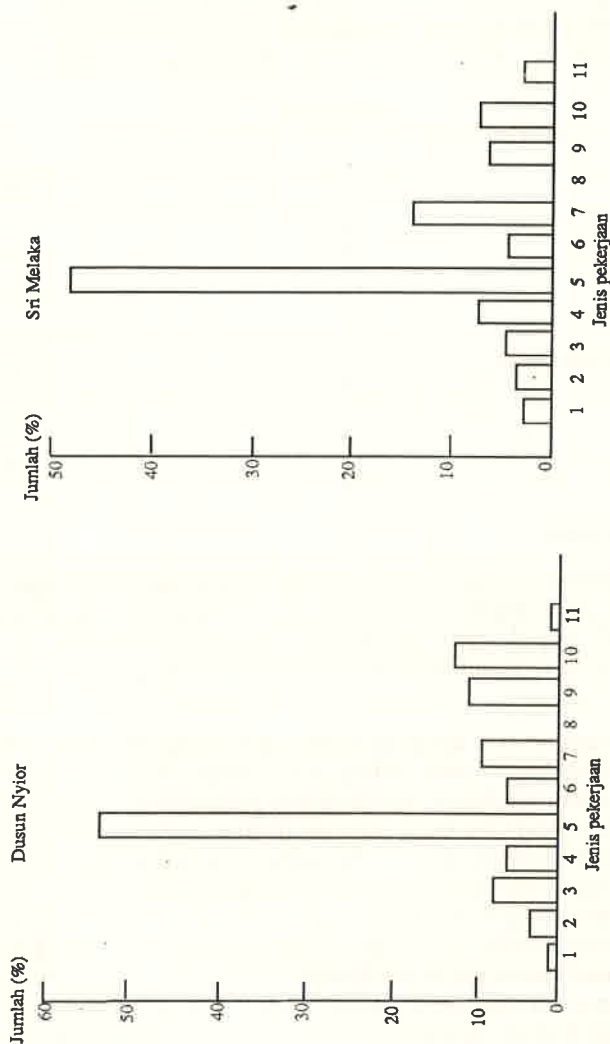
Jenis	Bilangan	Peratus
Profesional	4	1.1
Pengurus/pentadbir	5	1.4
Perkeranian	12	3.4
Jualan	25	7.1
Perkhidmatan	136	38.7
Perkilangan dan pembuatan	50	14.2
Buruh	58	16.5
Menganggur	1	0.3
Surirumah	20	5.7
Sakit/pesara	31	8.8
Lain	9	2.7

Sumber: Kajian lapangan

Kampung Senawang bekerja dalam sektor pembuatan dan perkilangan. Peratus ketua keluarga di Kampung Senawang yang tinggi bekerja dalam sektor pembuatan dan perkilangan dan kerana kawasan kampung ini terletak berhampiran kawasan pengindustrian yang merupakan punca utama peluang pekerjaan bagi mereka.

Seramai 25.3% lagi ketua keluarga di Kampung Muhibah dan 22% di Kampung Senawang bekerja sebagai buruh. Bilangan buruh dan pekerja kilang yang tinggi menetap di kawasan setinggan menunjukkan pekerjaan tersebut menawarkan pendapatan yang rendah dan tidak mencukupi untuk membayar ansuran rumah tinggi jika tinggal di rumah awam. Sementara itu, lebih ramai mereka yang bekerja dalam sektor perkhidmatan sama ada dalam sektor awam atau swasta berpeluang untuk tinggal di rumah awam. Hampir 40% ketua keluarga setinggan bekerja dalam sektor perkilangan/pembuatan dan buruh yang sebahagiannya merupakan sektor tak-formal. Pekerjaan dalam sektor tak-formal dikaitkan dengan upah yang kecil dan tidak tetap. Ketua keluarga yang bekerja dalam sektor tak-formal mempunyai lebih potensi untuk tinggal di kawasan setinggan. Ini juga menunjukkan kawasan setinggan menjadi tumpuan pekerja sektor tak-formal. Secara tidak langsung pekerja sektor tak-formal dapat dikaitkan dengan perumahan tak formal atau perumahan setinggan.

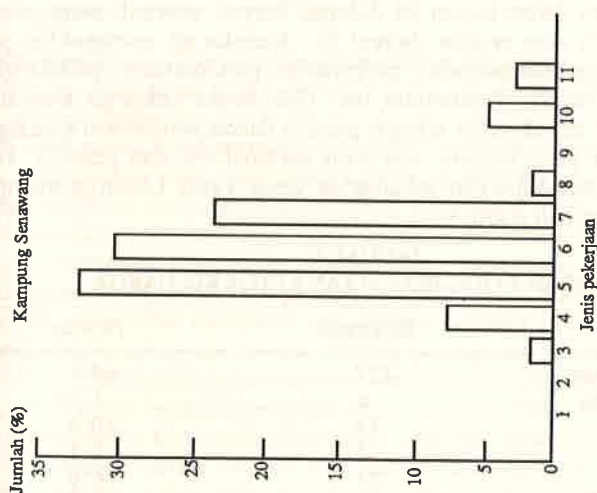
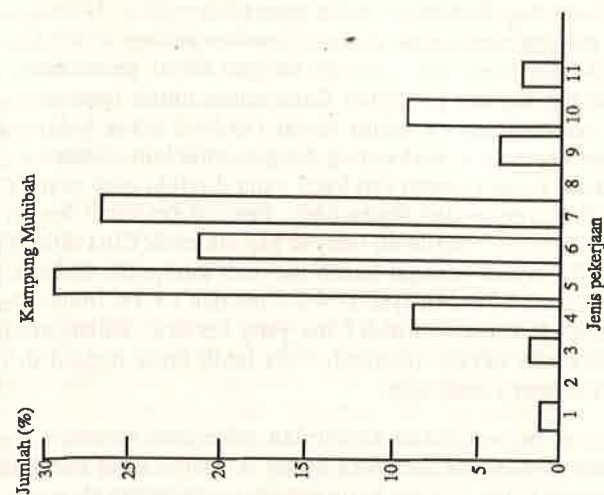
JADUAL 5
JENIS PEKERJAAN MENGIKUT KAWASAN

(Bersambung)

(Sambungan JADUAL 5)

(Sambungan JADUAL 5)

Jenis pekerjaan

1. Profesional
2. Pengurus/Pentadbir
3. Perkeranian
4. Jualan
5. Perkhidmatan
6. Perkilangan/Pembuatan
7. Buruh
8. Menganggur
9. Surirumah
10. Pesara/Uzur
11. Lain-lain

Jika dilihat pada jenis pekerjaan mengikut etnik, didapati 50.5% ketua keluarga Melayu, 44.6% India dan cuma 8.1% Cina bekerja dalam sektor perkhidmatan. Angka ini berkaitan dengan penghijrahan belia Melayu yang mula bertapak di bandar dengan menyertai sektor perkhidmatan iaitu sektor yang banyak menawarkan pekerjaan bagi kumpulan mahir atau tidak mahir. Golongan belia penghijrah ini banyak diterima untuk mengisi jawatan peringkat rendah dalam sektor tersebut. Keadaan ini juga selaras dengan dasar pemerintah untuk memberi lebih peluang kepada golongan Bumiputera untuk menceburi sektor moden di bandar. Sementara itu, lebih ramai (19.8%) ketua keluarga Cina bekerja dalam sektor pembuatan berbanding dengan etnik lain. Situasi ini boleh dikaitkan dengan perusahaan riangan dan kecil yang dimiliki oleh orang Cina di sekitar bandar Kuala Lumpur dan Seremban. Perusahaan kecil begini dapat menawar bilangan pekerjaan yang lebih banyak kepada etnik Cina dibandingkan dengan etnik lain. Pekerjaan sebagai buruh menjadi kumpulan kedua terbesar bagi kesemua etnik iaitu 16.7% Melayu, 17.4% Cina dan 15.4% India. Terdapat kira-kira 18.6% daripada ketua isirumah Cina yang bersara. Bilangan ini lebih tinggi daripada etnik lain kerana isirumah Cina lebih lama tinggal di bandar dibandingkan ketua keluarga etnik lain.

Jenis pekerjaan dapat menunjukkan kestabilan pekerjaan tersebut. Sebagai contoh, bergaji sepenuh masa dalam sektor awam lazimnya lebih stabil daripada pekerjaan lain. Kemungkinan dibuang kerja semasa kemelesetan ekonomi adalah lebih rendah jika dibandingkan dengan pekerjaan dalam sektor lain. Kira-kira 65% ketua keluarga dalam kajian ini didapati bergaji sepenuh masa, sama ada dalam sektor awam atau swasta (Jadual 6). Mereka ini termasuklah pekerja profesional, pengurus atau pentadbir, perkeranian, perkhidmatan, perkilangan dan pembuatan serta buruh. Sementara itu, 10% ketua keluarga menjalankan perusahaan sendiri, termasuklah sebagai pekerja dalam perusahaan keluarga atau berniaga. Mereka yang bersara atau uzur seramai 9% dan pekerja kontrak seramai 6%. Ini menunjukkan sebahagian besar ketua keluarga mempunyai pekerjaan yang tetap dan stabil.

JADUAL 6
TABURAN TARAF PEKERJAAN KETUA KELUARGA

Taraf pekerjaan	Bilangan	Peratus
Bergaji sepenuh masa	227	64.7
Bergaji separuh masa	6	1.7
Perusahaan sendiri	35	10.0
Majikan	8	2.3
Pekerja kontrak	21	6.0
Pesara/uzur	31	8.8
Surirumah	20	5.7
Lain-lain	3	0.9
	351	100.0

Sumber: Kajian lapangan

Di kalangan isteri yang bekerja, 23% bergaji sepenuh masa, diikuti dengan 4.3% bekerja dalam perusahaan keluarga. Seramai 2% sebagai pekerja kontrak dan 1% bekerja separuh masa. Daripada segi tempoh pekerjaan pula, didapati separuh ketua keluarga bekerja kurang daripada 10 tahun dengan pekerjaan sekarang. Sementara yang lainnya bekerja lebih daripada 10 tahun. Tempoh pekerjaan ini menunjukkan sebilangan besar ketua keluarga mempunyai pekerjaan yang tetap dan stabil; mereka telah menjawat pekerjaan tersebut lebih daripada 10 tahun. Di kalangan isteri yang bekerja pula, 33.9% bekerja kurang daripada 10 tahun. Ini diikuti dengan 8.7% yang bekerja antara 11 hingga 20 tahun. Kira-kira 5.4% bekerja lebih daripada 21 tahun.

Selain daripada pekerjaan tetap terdapat 27 orang ketua isirumah yang mempunyai pekerjaan sambilan. Daripada jumlah tersebut, 13 orang menjalankan perniagaan kecilan dan yang lain mengambil upah membaiki rumah dan paip, menebas rumput dan memberi perkhidmatan lain. Apabila ditanya tentang rancangan masa depan, sama ada ingin bertukar pekerjaan atau tidak, lebih daripada separuh (52.4%) mengatakan mereka tidak bercadang untuk bertukar pekerjaan. Sementara 15% mengatakan tidak tentu sama ada hendak bertukar pekerjaan atau tidak. Seramai 13% mengatakan mereka bercadang untuk menukar pekerjaan lain. Maklum balas ini menunjukkan lebih daripada separuh ketua keluarga mempunyai pekerjaan yang stabil, menyebabkan mereka tidak bercadang untuk menukar pekerjaan.

Pendapatan

Jumlah pendapatan isirumah dikira berdasarkan kepada kesemua punca pendapatan di samping pendapatan utama daripada suami dan isteri. Punca pendapatan yang lain meliputi pekerjaan sambilan, sumbangan daripada ahli keluarga yang lain, upah lebih masa, hasil perniagaan, jualan hasil kemahiran seperti upah jahitan atau menjual makanan, hasil sewa bangunan seperti rumah dan kedai, pencen, faedah daripada simpanan atau dividen, zakat atau fitrah bagi yang beragama Islam, pinjaman yang dibayar, upah kerja sambilan seperti membaiki paip atau rumah, mengasuh anak jiran dan lain-lain. Maklumat mengenai pendapatan bulanan ini mengambil kira pendapatan tiga bulan terdahulu kerana terdapat keluarga yang tidak mendapat pendapatan bulanan yang tetap terutama yang bekerja dalam sektor tak formal. Purata pendapatan isirumah untuk tiga bulan ini dikira sebagai pendapatan bulanan. Tujuannya supaya mendapatkan maklumat yang lebih tepat mengenai pendapatan sebenarnya. Oleh itu pendapatan bulanan cuma mengambil kira pendapatan yang diterima secara tunai. Harta tetap yang dimiliki seperti tanah, rumah atau saham dikategorikan sebagai harta lain. Namun begitu, sewa atau dividen daripada harta tersebut dikira sebagai pendapatan tunai. Maklumat mengenai pinjaman dan hutang isirumah juga telah dikutip. Nilai harta tetap tidak dicampur dengan pendapatan tunai untuk mengelakkan kekeliruan yang mungkin timbul.

Nilai bersih (nett worth) boleh didapati dengan mengambil kira nilai harta tetap, pendapatan tunai, pinjaman dan hutang. Namun begitu adalah sukar untuk menilaikan harta tetap terutamanya harta tetap yang dimiliki tetapi tidak sah di sisi undang-undang seperti rumah setinggan. Isirumah yang tinggal di rumah pangsa juga layak membeli rumah yang diduduki jikalau mereka menetap secara berterusan selama 10 tahun. Sewa bulanan yang dibayar dikira sebagai ansuran. Faktor-faktor ini boleh menyebabkan perkiraan nilai bersih bagi setiap isirumah bagi empat kawasan kajian begitu mengelirukan. Oleh itu penyelidik membuat keputusan menggunakan pendapatan tunai dan pendapatan per kapita. Penggunaan pendapatan tunai ini juga mempunyai kelemahan kerana ia cuma mengambil kira pendapatan tunai pada satu masa tertentu tanpa mengambil kira harta tetap lain yang dimiliki. Namun begitu, kelemahan ini boleh diatasi dengan meneliti taburan pendapatan berbanding harta tetap yang dimiliki.

Taburan pendapatan mengikut tiap kawasan pensampelan menunjukkan tiap satunya mempunyai tahap jumlah pendapatan yang berbeza (Jadual 7). Pendapatan purata bagi setiap kawasan kajian menunjukkan isirumah Sri Melaka mendapat purata pendapatan paling tinggi iaitu \$843, diikuti dengan Kampung Muhibah (\$800), Dusun Nyior (\$747) dan akhir sekali Kampung Senawang (652). Ini bermakna isirumah di Kuala Lumpur mendapat pendapatan lebih tinggi daripada isirumah di Seremban. Maklumi ini juga menunjukkan isirumah setinggan di Kampung Muhibah mendapat purata pendapatan bulanan lebih tinggi daripada isirumah yang mendiami rumah kos rendah Dusun Nyior. Ini bermakna tidak semestinya isirumah yang berpendapatan lebih tinggi sahaja tinggal di rumah kos rendah awam. Perbezaan dalam pendapatan ini menunjukkan struktur pekerjaan dan kos sara hidup yang berbeza di antara Kuala Lumpur dan Seremban. Kuala Lumpur sebagai bandar utama dapat menawarkan lebih pekerjaan jenis 'makan gaji' dalam sektor moden dan menawarkan pendapatan yang lebih daripada Seremban. Jika dilihat pada syarat pendapatan maksima semasa memohon rumah awam, iaitu \$1,000 di Kuala Lumpur dan \$750 di Seremban, didapati 85.6% isirumah di Kuala Lumpur berpendapatan \$1,000 atau kurang sementara 63% berpendapatan \$750 atau kurang di Seremban. Ini menunjukkan lebih banyak isirumah yang berpendapatan lebih tinggi daripada paras maksimum menetap di rumah awam Seremban daripada di Kuala Lumpur.

Ujian ANOVA (Analysis of Variance) telah digunakan untuk meneliti perbezaan jumlah pendapatan mengikut empat kawasan tersebut (Jadual 8). Ujian ANOVA menunjukkan terdapat perbezaan pendapatan yang signifikan ($F=7.8$ pada paras $p>0.05$) antara kawasan. Ujian LSD (Least Significant Difference) telah digunakan untuk meneliti kawasan manakah yang berbeza (Jadual 9). Ujian LSD menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara purata pendapatan isirumah Kampung Senawang dengan Sri Melaka, Dusun Nyior dan Kampung Muhibah. Namun begitu, tidak ada perbezaan yang signifikan dalam purata pendapatan di antara Sri Melaka, Dusun Nyior dan Kampung Muhibah. Oleh

itu, I
ketu
Jika
ahli i
per I
kapit
tabu
yang
kapit
kapit
pendi

Tabu
79.29
darip
tingg

Kawa
Jumla

kurang
251

501

751

1001

1250

1501

1751

2001

2251

Purata
Peneng

Sumber

itu, purata pendapatan isirumah di Kampung Senawang adalah berbeza dengan ketua keluarga di Sri Melaka, Dusun Nyior dan Kampung Muhibah.

Jika dihitung pendapatan per kapita (Jumlah pendapatan dibahagikan bilangan ahli isirumah) didapati sebahagian besar isirumah berada pada tahap pendapatan per kapita rendah sedangkan sebahagian kecil isirumah mendapat pendapatan per kapita yang berlipat kali ganda. Taburan pendapatan per kapita ini menunjukkan taburan pendapatan yang tidak seimbang antara isirumah yang miskin dengan yang berada (Jadual 10). Kira-kira 41.9% isirumah mendapat pendapatan per kapita kurang daripada \$100 sedangkan 1.2% isirumah mendapat pendapatan per kapita antara \$500 hingga \$1100 sebulan. Ini menunjukkan jurang perbezaan pendapatan yang sangat lebar antara golongan yang berada dan tidak berada.

Taburan pendapatan mengikut etnik menunjukkan 87.5% isirumah Melayu, 79.2% isirumah Cina dan 92.3% isirumah India menerima pendapatan kurang daripada \$1,000 sebulan (Jadual 11). Purata pendapatan isirumah Melayu paling tinggi diikuti dengan isirumah Cina dan India. Pendapatan di antara etnik dalam

JADUAL 7
TABURAN JUMLAH PENDAPATAN ISIRUMAH MENGIKUT KAWASAN

Kawasan Jumlah(\$)	Sri Melaka		Dusun Nyior		Kg. Muhibah		Kg. Senawang	
	bil	%	bil	%	bil	%	bil	%
kurang 250	3	3.3	2	2.2	2	2.4	2	2.5
251 - 500	14	15.6	20	21.7	19	22.9	39	48.1
501 - 750	24	27.8	38	39.1	27	31.3	24	29.6
751 - 1000	28	38.9	16	17.4	15	18.1	10	12.3
1001 - 1250	9	10.0	10	10.9	13	15.7	2	2.5
1250 - 1500	5	5.6	3	3.3	4	4.8	2	2.5
1501 - 1750	3	3.3	1	1.1	3	3.6		
1751 - 2000	4	4.4	3	3.3			2	1.2
2001 - 2250			1	1.0	1	1.2		
2251 lebih	1	1.1					1	1.2
	91	100.0	94	100.0	84	100.0	82	100.0
Purata	\$843		\$747		\$800		\$652	
Penengah	\$765		\$647		\$670		\$500	

Sumber: Kajian lapangan

JADUAL 8
JADUAL ANOVA ANTARA JUMLAH PENDAPATAN
DENGAN KAWASAN

Punca ubahan	Jumlah kuasa dua	Purata kuasa dua	Darjah kebebasan	Nilai F
di antara kumpulan	4369544.6	1456514.8	3	7.8*
di dalam kumpulan	64290820.3	185276.1	347	
Jumlah	68660364.9		350	

*signifikan pada paras $p > 0.05$

JADUAL 9
JADUAL LSD ANTARA JUMLAH PENDAPATAN DENGAN KAWASAN

Kawasan	Purata pendapatan	Kumpulan
4. Kg. Senawang	647.2	4 2 3 1
2. Dusun Nyior	662.6	*
3. Kg. Muhibah	666.5	*
1. Sri Melaka	669.7	*

*signifikan pada paras $p > 0.05$

JADUAL 10
TABURAN PENDAPATAN PER KAPITA

Pendapatan Per kapita (\$)	Bil	%
kurang 50	34	9.7
51 - 99	641	8.2
100 - 199	143	31.8
200 - 299	341	9.9
300 - 399	13	3.7
400 - 499	6	1.7
500 - 599	1	0.3
600 - 699	1	0.3
700 - 799	1	0.3
800 - 1100	1	0.3
Σ	351	100.0

Sumber: Kajian lapangan

JADUAL 11
TABURAN JUMLAH PENDAPATAN ISIRUMAH MENGIKUT ETNIK

Jumlah Pendapatan (\$)	Melayu		Cina		India	
	bil	%	bil	%	bil	%
kurang 250	2	1.0	4	4.7	3	4.6
251 - 500	48	24.0	19	22.1	26	40.0
501 - 750	63	31.5	28	32.6	23	35.4
751 - 1000	42	31.0	17	19.8	8	12.3
1001 - 1250	24	13.0	7	8.1	3	4.6
1251 - 1500	11	5.5	4	4.7		
1501 - 1750	3	1.5	4	4.7		
1751 - 2000	5	2.5	1	1.2	2	3.1
2001 - 2250	1	0.5	1	1.2		
2251 lebih	1	0.5	1	1.2		
	200	100.0	86	100.0	65	100.0

Sumber: Kajian lapangan

kajian ini berbeza daripada yang dilaporkan dalam Rancangan Malaysia Kelima (RML). RML melaporkan purata pendapatan isirumah Cina paling tinggi, diikuti dengan India dan Melayu. Perkara ini terjadi kerana laporan RML berdasarkan kajian untuk keseluruhan penduduk sedangkan kajian ini memberi tumpuan kepada kumpulan sasaran yang berpendapatan rendah dan miskin. Oleh itu perbezaan seperti ini memang boleh berlaku kerana kajian ini berdasarkan kepada sampel yang kecil. Ujian ANOVA telah digunakan untuk meneliti perbezaan pendapatan yang signifikan ($F=4.2$, pada paras $p > 0.05$) di antara etnik (Jadual 12). Ujian LSD telah digunakan untuk melihat kumpulan etnik mana yang berbeza di antara satu sama lain. Ujian LSD menunjukkan terdapat perbezaan dalam purata pendapatan di antara Melayu dan India (Jadual 13). Tidak terdapat perbezaan pendapatan di antara Melayu dengan Cina atau etnik Cina dengan India.

JADUAL 12
JADUAL ANOVA ANTARA JUMLAH PENDAPATAN DENGAN ETNIK

Punca ubahan	Jumlah kuasa dua	Purata kuasa dua	Darjah kebebasan	Nilai F
di antara kumpulan	1636419.5	818209.7	2	4.2*
Di dalam kumpulan	67023967.9	192597.6	348	
Jumlah	68660387.4		350	

*signifikan pada paras $p > 0.05$

JADUAL 13
JADUAL LSD ANTARA JUMLAH PENDAPATAN DENGAN ETNIK

Etnik (kumpulan)	purata pendapatan	kumpulan		
		3	2	1
3. India	651.8			
2. Cina	660.8			
1. Melayu	665.6			*

* signifikan pada paras $p > 0.05$

Taraf persekolahan memainkan peranan penting terhadap pendapatan di mana 7 daripada 9 ketua keluarga yang mendapat pelajaran sehingga peringkat maktab atau universiti menerima pendapatan \$1251 ke atas. Namun begitu, terdapat juga sebahagian kecil (14 orang) ketua keluarga yang menamatkan sekolah rendah mendapat pendapatan lebih daripada 1251 sebulan. Walaupun begitu sebahagian besar mereka yang berpelajaran rendah menerima pendapatan yang rendah. Ini menunjukkan taraf pelajaran dapat mempengaruhi pendapatan yang diterima.

KESIMPULAN

Kajian ini mendapati kebanyakan ketua keluarga bekerja dalam sektor formal terutama dalam bahagian perkhidmatan. Namun begitu, hampir 50% daripada ketua keluarga yang menetap di perumahan awam seperti di Rumah Pangsa Sri Melaka dan Rumah Rakyat Dusun Nyior bekerja dalam sektor perkhidmatan berbanding dengan ketua keluarga di kawasan setinggan. Lebih ramai ketua keluarga di kawasan setinggan bekerja dalam sektor tak-formal seperti dalam bahagian pembuatan, perkilangan atau buruh. Secara am, kajian ini menunjukkan mereka yang mendapat pendapatan yang tetap dan stabil mempunyai lebih peluang untuk memiliki rumah awam kos rendah berbanding dengan mereka yang bekerja dalam sektor tak-formal. Keadaan ini membayangkan pihak pentadbir perumahan lebih mengutamakan mereka yang mempunyai pendapatan yang lebih tinggi dan tetap sebagai satu kriteria pemilihan bagi penghuni yang layak menduduki rumah awam. Kajian ini juga mendapati purata pendapatan isirumah di kawasan rumah awam lebih tinggi daripada isirumah di kawasan setinggan bagi Kuala Lumpur dan Seremban. Ini menunjukkan isirumah yang mempunyai purata pendapatan lebih tinggi mempunyai lebih peluang untuk menduduki rumah awam kos rendah. Oleh itu ketua keluarga yang bekerja dalam sektor tak-formal yang mempunyai status pekerjaan yang tidak tetap dan purata pendapatan lebih rendah mendapat peluang yang lebih untuk menetap di kawasan setinggan. Keadaan ini berkait rapat dengan keupayaan mereka membayar ansuran atau sewa bulanan rumah awam kerajaan yang lebih tinggi daripada rumah setinggan.